

Redovisning förstudie Projekt Hedehösländ 2008

Studieresa Nämforsen

Lördagen den 31 maj 2008 kl 9-12 var det dags för ännu en studieresa med Projekt Hedehösländ till hällristningarna och boplatserna vid Nämforsen. Vår guide/vägvisare denna gång var Lasse Englund som i många år arbetade i stenåldersbyn vid Nämforsen och även med uppdrag för länsmuseet i Härnösand. I ett strålande väder startade vi med att besöka ställverksboplatserna på södra sidan av Nämforsen. Här grävde man ut en stor boplatssyta i samband med bygget av Nämforsens kraftverk och platsen har lämnat den största mängden fynd i hela Norrland från forntiden från en och samma plats.

Idag ser man inte så mycket förstås, men det är ändå bra att besöka platsen då man lättare kan förstå hur de som bodde här själva upplevde sin omgivning.

Alldeles nära boplatserna, en liten bit österut, finns några stenrösen som förmodligen är gravrösen från bronsålder, åtminstone ser de ut som sådana. Gravfältet ligger förmodligen i direkt anslutning till boplatserna, även om man inte grävt ända fram. Den arkeologiska utgrävningen var en så kallad exploateringsgrävning, vilket innebär att man gräver bort det som annars skulle förstöras av nutida verksamheter, i detta fall alltså ett ställverk, därav namnet.

Nu hade solen börjat värma riktigt ordentligt och vi gick via Brådön och den torrlagda älvfåran till Notön. På vägen tittade vi förstås på alla hällristningar som fortfarande erbjuder forskarna ständigt nya tolkningsmöjligheter. Tidigare har ristningarna framförallt tolkats som jaktmagiska symboler, de skulle erbjuda stöd till god jaktlycka. Idag har tolkningarna bland annat tolkats ur genusperspektiv och även som schamanbilder. Vissa menar att de kanske rent av varit den tidens "graffiti"...

Här finns älgar i mängder, framförallt hondjur och kalvar. Här finns också de klassiska solhjulena och fotsulorna som förekommer i södra Sverige och längre söderut. Detta menar många forskare kan visa att det förekommit kontakter mellan de jakt- och samlarbefolkningar som hade Nämforsen och området runt den som basområde och söderifrån kommande resenärer. Just denna tolkning har ju som ni säkert vet använts i Barna Hedehösboken "Barna Hedehös på vinterresa i Sverige" av Bertil Almqvist.

Väl ute på Notön tände vi en eld, inte för att värma oss, men för att grilla vår medhavda matsäck. Några av deltagarna passade på att ta sig ett dopp och vi konstaterade att dagen varit både lärorik och trevlig med ett väder som knappast kunde bli bättre.

Vi tackar Lasse för sin guidning och ser fram emot fler utflykter i våra nära forntid.

Text Christer Borg